

MAKALE AYRINTILARI

Türkçe Başlığı

Osmanlı Emeklilik Sistemi'nde Arpalık Uygulaması

İngilizce Başlığı

Arpalık Implementation in the Ottoman Pension System

Türkçe Özet

Emeklilik, bireylerin maluliyet veya yaş gibi çeşitli nedenlere bağlı olarak çalışma hayatından çekilmelerini ifade etmektedir. Bu dönemde, fiili çalışma karşılığı alınan maaşlardan yoksun kalanların geçimlerini temin etmek ise sosyal devlet anlayışının bir gereği sayılmaktadır. Osmanlı İmparatorluğu döneminde emeklilik ile ilgili bu düzenlemelerden biri arpalık uygulamasıdır. Bu çalışmada, İbnül Emin Mahmud Kemal İnal'ın 1926 yılında Tarih-i Osmanî Mecmuası'nda yayınlanan "Arpalık" başlıklı yazısından hareketle bu maaş uygulamasının Osmanlı emeklilik sistemi içerisindeki yerinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Arpalık, başlangıçta kelime anlamına uygun olarak özellikle seyfiye ricalindeki bazı devlet büyüklerinin hayvanları için verilen tahsisatı ifade etmiştir. Ancak zamanla arpalığın ihtiva ettiği anlamın ve uygulama şeklinin değiştiği anlaşılmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre devlet görevlileri için geçerli bir uygulama olarak arpalığın, bireylerin hem çalışma dönemlerinde ek bir gelir hem de emeklilik dönemlerinde tekâ'üdiye (emekli maaşı) olarak verildiği görülmektedir. Ayrıca genel kanaatin aksine Osmanlı İmparatorluğu idaresinin birçok Avrupalı devletten önce kanunlar ve irade-i seniyyeler gibi yöntemlerle emeklilik ile ilgili düzenlemeleri hayata geçirdiği anlaşılmaktadır.

İngilizce Özet

Pension means that individuals retreat from the work life because of the causes like disability and age. In this period, it is accepted as a necessity of welfare state mentality that to provide the people's living who lost their wages they got in exchange for actual working. Arpalık is one of the regulations about pension during Ottoman Empire. This study aims to investigate the position of this wage implementation in Ottoman pension system by the İbnül Emin Mahmud Kemal İnal's article entitled Arpalık which is published in Tarih-i Osmanî Mecmuası in 1926. At first, in accordance with meaning of the word, arpalık expressed the an appropriation for given to some military class statesmans' animals. But it is understanding that arpalık's meaning and implementation way changed with time. According to result of research, it is seen that as an implementation for government officials arpalık was given to individuals both as an additional income in their work life and as tekâ'üdiye (pensionable salary) in their pension periods. Against to general opinion, it is also seen that Ottoman Empire administration put on practice the regulations about pension by the methods like laws and irade-i seniyye earlier than the European states.

Türkçe Anahtar Kelimeleri

Osmanlı İmparatorluğu, arpalık, emeklilik sistemi

İngilizce Anahtar Kelimeleri

Ottoman Empire, arpalık, pension system

Makalenin Yazarı

Metehan ŞAHİN